

SIILINJÄRVI

Siilinjärven kunta Kuntastrategia 2020

*Kunnanvaltuusto 30.8.2010
Kunnanhallitus 9.8.2010*

KUNTASTRATEGIA 2020

1. Toimintaympäristön muutos

1.1 Globaali kilpailutalous vahvistuu

- Valtioiden riippuvuus globaalista kilpailutaloudesta kasvaa.
- Strategiset voimavarat ja infrastruktuuri keskittyvät globaaleihin kaupunkeihin, metropoleihin ja kehityskäytäviin.
- Kansainvälinen työnjako muuttuu: tuotantoa ja entistä enemmän myös vaativaa osaamista siirtyy Kiinaan, Intiaan ja muihin maihin, joissa on runsaasti halpaa ja tulevaisuudessa myös yhä paremmin koulutettua työvoimaa. Nämä maat ovat usein myös loppusijoitusmaita
- Euroopan väestö ikääntyy ja väestömäärä uhkaa kääntyä laskuun.
- Taloudellinen integraatio, globaalitalouden kasvu ja siirtyminen osaamisintensiiviseen tuotantoon ja palveluihin tukeutuvat tiedon ja teknologian kehitykseen, vahvaan osaamiseen sekä luovuuteen ja innovatiivisuuteen
- Viennin kapea-alaisuuden ja hintakilpailukyvyn rapautumisen vuoksi Suomi on vaarassa menettää asemiaan vientimarkkinoilla ja joutua sopeutumaan hitaampaan talouskasvuun

1.2 Suomen aluerakenne muuttuu voimakkaasti

- Työpaikkojen, väestön ja BKT:n kasvu keskittyy pääkaupunkiseudulle ja muille suurille kaupunkiseuduille.
- Suurten kaupunkien naapurikuntien suosio asuinkuntina ja yritysten sijaintipaikkakuntina kasvaa.
- Väestörakenteiden väliset erot alueiden välillä kasvavat, mikä vaikuttaa alueiden elinvoimaisuuteen, työmarkkinoihin ja taloudellisiin mahdollisuuksiin rahoittaa palvelut.
- Väestörakenteet säilyvät tasapainoisena vain kasvavilla alueilla. Valtaosassa kuntia väestö vähenee, kehitys taantuu ja epätasa-arvo kansalaisten kesken lisääntyy myös alueellisesti, Pohjois-Savossa 5-tieakselin kunnat vahvistuvat.
- Seutujen ja kuntien välinen kilpailu kovenee.
- Tietotekninen ja etenkin tietoliikenneyhteyksien kehitys ja niiden käyttöönottomahdollisuuksien laajeneminen, luonnonvarojen käytön kasvu ja uusiutuvan energian tuotanto hidastavat aluerakenteen keskittymistä ja luovat uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

1.3 Elinkeino- ja yritys rakenteiden murros muuttaa työvoiman kysyntää

- Maakuntien ja seutujen väliset erot työpaikkakehityksen suhteen ovat suuria.
- Palvelusektorin merkitys työllistäjänä kasvaa, alkutuotannon ja jalostuksen työpaikat vähenevät.
- Työmarkkinat polarisoituvat: ammattitaitoisesta ja osaavasta työvoimasta kilpaillaan – vajaakuntoisten ja työmarkkinataidoiltaan heikosti varustettujen työntekijöiden on vaikea työllistyä.
- Kilpailu työvoimasta kovenee ja jarruttaa yritysten kasvua.

- Työvoiman niukkuus on suuri haaste myös kuntasektorille.
- EU:n rakennerahastokauden päättyminen vuonna 2013 vaikeuttaa Pohjois-Savon kehittämisedellytyksiä
- Kaivannaisala, luonnonvara-ala, bioenergian tuotanto ja hoiva- ja hyvinvointipalvelut ovat kasvavia aloja Suomessa
- Metsien käyttö uudistuu, puusta kehitetään uusia tuotteita
- Kaupalliset ja osin julkiset palvelut keskittyvät suuriksi yksiköiksi kaupunkikeskuksiin, työssäkäynti kaupunkikeskuksiin kasvaa
- Venäjä ja etenkin Pietarin metropoli luovat yritysmahdollisuuksia myös Itä-Suomeen
- Soravarojen ehtyminen vaikuttaa yritystoiminnan edellytyksiin Siilinjärvellä
- Muutos vaikuttaa myös koulutuksen rakenteisiin

1.4 Ikääntyminen lisää kunnallisten ja yksityisten palvelujen tarvetta

- Väestön ikääntyminen, sairastavuuden kasvu ja ihmisten oman vastuunottokyvyn heikkeneminen lisäävät voimakkaasti palvelujen tarvetta ja luovat samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia.
- Kuntien lakisääteiset palveluvelvoitteet lisääntyvät.
- Jännitteet yhtäältä palveluiden tarpeen ja kysynnän ja toisaalta taloudellisten voimavarojen ja työvoiman saatavuuden välillä kasvavat.
- Valtiovalta asettaa kuntien toiminnalle ja taloudenpidolle tiukat reunaehdot. Paine työurien pidentämiseen ja julkisen sektorin tuottavuuden kasvun parantamiseen kasvaa
- Kuntien ostopalvelut yksityisiltä hoiva-alan yrityksiltä lisääntyvät ja kotona tapahtuvan hoidon merkitys kasvaa.
- Tarve esteettömään rakentamiseen kasvaa

1.5 Demokratiaan ja johtamiseen kohdistuu ristiriitaisia vaatimuksia

- Yksilöllistyminen, itsekkyiden kasvu, elämäntyylien moninaisuus ja uudet perhemallit asettavat kunnalliselle päätöksenteolle yhä enemmän vaatimuksia.
- Kuntien on vaikeaa sovittaa yhteen asukkaiden odotuksia, jotka poikkeavat yhä enemmän toisistaan.
- Lisääntyvän maahanmuuton myötä monikulttuurisuus lisääntyy ja kansainvälisyystaitojen merkitys kasvaa
- Uudet ja entistä laajemmat yhteistoimintayksiköt etäännyttävät palvelutuotannon paikallisesta päätöksenteosta, järjestämisvastuun toteutuminen yksittäisen yhteistoimintayksikön kohdalla edellyttää muutoksia ohjaus- ja seurantajärjestelmään.
- Kansalaisvaikuttaminen siirtyy entistä enemmän verkkoon
- Kuntalaisten vastuu omasta elämästä ja hyvinvoinnista kasvaa

1.6 Ilmastonmuutos, ympäristönsuojelu ja energian tuotanto tuovat uusia haasteita ja mahdollisuuksia

- Päästövelvoitteet sekä energiatehokkuusvaatimukset kasvavat voimakkaasti
- Bioenergian valmistus, myynti ja vienti kasvavat, kilpailukyky paranee. Hajautettu energian tuotanto kasvaa
- Sähköautojen tarjonta ja määrä lisääntyvät
- Ympäristönsuojelun innovaatiot lisääntyvät Suomessa ja synnyttävät uutta yritystoimintaa

1.7. Hyvinvointierot kasvavat

- Hyvinvointi polarisoituu Suomessa, elintasoero hyvinvoivien ja huono-osaisten välillä on vaarassa kasvaa ja saattaa aiheuttaa entistä näkyvämpiä yhteiskunnallisia ongelmia
- Työelämän vaatimukset kasvavat, nuorten syrjäytymisen uhka kasvaa ja yhä suurempi osa nuorista on vaarassa syrjäytyä
- Syrjäytyneet elävät omissa oloissaan ja huono-osaisuus siirtyy sukupolvelta toiselle

2. Toiminta-ajatus

Siilinjärvi luo hyvinvointia asukkaille elämän eri vaiheissa laadukkailla peruspalveluilla ja viihtyisällä elinympäristöllä yhteistyössä yritysten, yhteisöjen ja ympäristökuntien kanssa.

Laadukkaat peruspalvelut

- Saatavuus
- Asiakslähtöisyys
- Tarpeeseen nähden riittävät palvelut

Hyvä elinympäristö

- Toimiva infrastruktuuri
- Luonnonläheisyys, viihtyisyys ja turvallisuus
- Hyvät harrastus- ja virkistysmahdollisuudet

Yhteistyö

- Työssäkäyntialuetta tukeva palvelurakenne
- Olemassa olevien resurssien (osaaminen ja talous) täysimääräinen ja luova hyödyntäminen

3. Arvot

Luotettavuus

- Voimavaroihin suhteutetut palvelut ja palvelutaso, joihin sitoudutaan

Avoimuus

- Perusteltu ja selkeä päätöksenteko
- Aktiivinen ja oikea-aikainen viestintä
- Vuorovaikutteiset toimintatavat

Asukslähtöisyys

- Osallistava ja asukkaiden tarpeet huomioon ottava palveluiden valmistelu ja toteutus
- Ihmisläheisyys

Kehityshakuisuus

- Tulevaisuuteen suuntautuva, laaja-alaisesti asioita katsova ja ympäristön muutokset huomioon ottava toimintatapa

4. Visio

Siilinjärvi – Vahva ja vastuullinen toimija Pohjois-Savossa

Mitä tarkoittaa vastuullinen toimija?

- Kuopion menestys luo perustan alueen jokaisen kunnan kehittymiselle. Siilinjärvi osallistuu yhteisen menestyksen rakentamiseen ottamalla vastaan väestöä, luomalla työpaikkoja, osaamista ja kilpailukykyisiä palveluja sekä osallistumalla alueen yhteisiin merkittäviin kehittämishankkeisiin.
- Siilinjärvi sitoutuu yhteistyöhön Kuopion alueen kuntien kanssa, on aktiivinen toimija, tuottaa tasapuolisesti palvelut myös yhteistyökumppaneilleen tuottajavastuullaan olevissa palveluissa ja on avoin uudelle yhteistyölle Pohjois-Savon kuntien kanssa.
- Luontevan yhteistyön kautta myös kuntaliitokset ovat mahdollisia
- Varaudutaan asukasluvun kasvun ja ikärakenteen muutoksen sekä mahdollisesti lisääntyvän maahanmuuton edellyttämiin palvelurakenteen muutoksiin ja resurssitarpeisiin
- Ekologisuus, ympäristöarvot ja turvallisuus ovat läpäisevä periaate kunnan toiminnossa.
- Kunta tuntee vastuuta asukkaidensa terveydestä, sosiaalisesta hyvinvoinnista ja työllisyydestä

Mitä tarkoittaa vahva toimija?

- Siilinjärvi on kasvava ja elinvoimainen, positiivisen kuntaimagon omaava asuin- ja yrityskunta
- Kasvu mitoitetaan siten, että kunnalla on riittävät resurssit kasvun edellyttämiin uuden yhdyskuntarakenteen ja palvelujen sekä elinkeinoelämän kehittämisen tarpeisiin
- Kunnan toimiva ja yhteistyökykyinen päätöksentekojärjestelmä turvaa laajan osallistumisen, hyvän suunnittelun ja nopean päätöksenteon.

5. Strategiset suunnat ja päämäärät

1. KESTÄVÄ KUNTATALOUS

Strategiset tavoitteet

Investointikyvyn ylläpitäminen: Siilinjärven kunnan toiminnan lähtökohtana on kunnan toimintojen ylläpitäminen ja kehittäminen kunnan taloudellisten voimavarojen puitteissa. Keskeisenä kuntatalouden tavoitteena on asettaa kulurakenne tasolle, jolla investointikyky säilyy.

- Kunnan velkamäärä ei kasva 3–5 vuoden aikajänteellä
- Kunnan velkamäärä kuntien keskiarvoon tai sen alle 5–10 vuoden aikajänteellä

Palveluprosessien tehokas toteuttaminen: Siilinjärvi järjestää tehokkaasti ja joustavasti peruspalvelut, kehittää suunnitelmallisesti, määrätietoisesti ja pitkäjänteisesti palveluprosesseja ja hyödyntää ennakkoluulottomasti eri vaihtoehtoja palveluiden tuottamiseksi. Kun Siilinjärvi ostaa palveluja tai järjestää palveluja yhteistyössä muiden kuntien kanssa, kunta kiinnittää erityistä huomiota palveluprosessien tehokkuuteen (kuntatalouden näkökulmasta) ja toimivuuteen (asiakasnäkökulmasta) sekä siihen, että toimintaa kyetään tehokkaasti ohjaamaan ja seuraamaan.

- Ostopalvelujen hyödyntäminen tarkoituksenmukaisella tavalla
- Suunnitelmallinen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa ja kansalaistoiminnan edellytysten vahvistaminen
- Palvelutarpeiden ennakoiminen ja ennaltaehkäisevän työn suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen toteuttaminen
- Keskeisten hoitoketjujen ja muiden palveluprosessien järjestelmällinen arviointi ja kehittäminen
- Ohjaava taksapolitiikka
- Palveluiden kustannusten, laadun ja vaikuttavuuden tuntemuksen ja seurannan parantaminen, jotta palveluohjaus voi tapahtua tehokkaasti ja tiedostetusti ja jotta jokainen työntekijä voi vaikuttaa omilla ratkaisuillaan toiminnan kehittämiseen
- Avoimien “matalan kynnyksen” palvelumuotojen kokeilut

Nykyisten resurssien hyödyntäminen: Toiminnan ja toimintojen uudistuessa ja laajentuessa peruslähtökohtana on jo olemassa olevien resurssien huomioonottaminen ja tehokas hyödyntäminen.

- Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen
- Rakennetun teknisen huollon verkostojen ja tiestön hyödyntäminen
- Omistuksessa tai hallinnassa olevien toimitilojen hyödyntäminen
- Henkilöstön ja etenkin esimiestason tietämyksen ja osaamisen lisääminen kunnan strategisten ja menestymisen kannalta merkityksellisten asiakokonaisuuksien tasolla
- omaisuudesta huolehtiminen

2. KUNTALAISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN JA TUKEMINEN

Strategiset tavoitteet

Terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin arvostaminen: Kunta vaikuttaa aktiivisesti terveyden edistämiseksi, sairastavuuden kasvun hillitsemiseksi, syrjäytymisen ehkäisemiseksi sekä ihmisten ja yhteisöjen oman vastuunottokyvyn vahvistamiseksi.

- Asukkaiden omatoimista selviytymistä tukevan esteettömän asuin- ja elinympäristön edistäminen
- Hyvinvointiteknologian hyödyntäminen
- Vanhuspalvelustrategian määrätietoinen toteuttaminen
- Liikuntapainotteisen vapaa-ajanvieton mahdollistaminen
- Kunnan ja naapurikuntien sekä järjestöjen yhteistyön lisääminen kulttuuripalvelujen tuottamisessa

Nuorten ja perheiden syrjäytymisen väheneminen: Siilinjärvi ehkäisee syrjäytymistä ja puuttuu varhaisessa vaiheessa syrjäytymisestä johtuviin ongelmiin.

- Perhe- ja lastensuojelutyön tehostaminen ja ennakoivien toimenpiteiden käyttö
- Nuorten työllistämisen tehostaminen ja työllistymistiedon lisääminen peruskoulussa
- Yhteistyö järjestöjen kanssa
- Nuorten yhdessä toimimista edistävien toimien toteuttaminen ja tukeminen

Ympäristötekijöiden ja -arvojen arvostaminen: Ympäristötekijät otetaan huomioon kunnan toiminnoissa.

- Hankintojen yhdeksi tekijäksi ympäristövaikutukset
- Rakennusten energiankäytön tehostaminen ja vähäpäästöisten, kotimaisten lämmitysratkaisujen käyttöönotto käytössä olevan ratkaisun elinkaari huomioonottaen
- Ympäristöturvallisuuden arviointimenetelmien hyödyntäminen

3. ELINKEINOTOIMEN EDISTÄMINEN

Strategiset tavoitteet

Vetovoimainen yritys-kunta: Siilinjärvi tarjoaa yrityksille joustavia ja nopeita ratkaisuja uuden liiketoiminnan aloittamiseksi.

- Kilpailukykyiset, riittävät ja nopeasti käyttöönotettavat yritys- ja liikerakennusalueet
- Rissalan yritys-kylän markkinointi ja kehittäminen
- Hyvän liikenteellisen aseman hyödyntäminen
- Yrityskuntaimagon vahvistaminen

Yritysten toimintaedellytysten edistäminen: Siilinjärvi on aktiivinen kumppani yritysten kehittäessä toimintaansa.

- Yritysten kasvu- ja kehittämismahdollisuuksien tukeminen
- Yrityskeskus Innocumin kehittäminen vahvana ja monipuolisena yrityskeskittymänä
- Kirkonkylän ja Vuorelan liikekeskusten kehittäminen ja kaupallisten palveluiden monipuolistaminen
- Kunta on aktiivinen laajakaistan ja nopeitten yhteyksien käyttömahdollisuuden saamiseksi maaseutualueille ja osallistuu sen rakentamiseen
- Liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntäminen hoiva- ja hyvinvointipalveluissa ja uusiutuvan energian tuotannossa
- Yksityisten palveluiden ja kolmannen sektorin suunnitelmallisen käytön lisääminen kunnan palvelutuotannon täydentäjänä

Kilpailukykyä yhteistyöstä: Alueellisen yhteistyön avulla vahvistetaan myös Siilinjärven asemaa kilpailukykyisenä yritysten sijoitusvaihtoehtona.

- Tehokas alueellinen yrityshankinta
- Laajapohjaisen elinkeinotoimen kokoaminen
- Kehittämisarvojen suuntaaminen nykyistä suurempiin ja vaikuttavampiin hankkeisiin
- Kuntien yhteinen resurssointi merkittävässä elinkeinohankkeissa

4. VASTUULLINEN KASVUPOLITIikka

Strategiset tavoitteet

Kasvun mahdollistaminen: Siilinjärvi varmistaa kasvun toteutumisen edellytykset sekä vastaa väestönkasvusta aiheutuviin ja muihin palvelutarpeiden muutoksiin joustavalla ja suunnitelmallisella toiminnalla.

- Yleiskaava maankäytön suunnittelun lähtökohdaksi välittömästi, haja-asutusalueen rakentamisen periaatteiden vahvistaminen
- Johdonmukainen ja suunnitelmallinen maankäyttöpoliittikka, mukana maanomistajat
- Tonttitarjonnan lisääminen ja monipuolistaminen
- Yhteistyö maankäytön suunnittelijoiden, kunnallistekniikan toteuttajien ja peruspalveluiden vastuuhenkilöiden kesken
- Kasvavan työssäkäyntiliikenteen vaatimukset huomioidaan joukkoliikenteessä ja päivähoitopalveluissa

Vetovoimaa asumisesta ja tehokkaista peruspalveluista: Siilinjärvi turvaa vetovoimansa asuinkuntakuntana hyvillä asuinmahdollisuuksilla ja tehokkailla, resursseihin suhteutetuilla peruspalveluilla.

- Kasvun mitoituksessa otetaan huomioon peruspalvelujen tarpeen kasvu, eri väestöryhmien asumistarpeet ja niiden edellyttämät resurssitarpeet
- Vanhojen asuntoalueiden uudistaminen ja mahdollinen täydennysrakentaminen
- Paluumuuton edistäminen

Alueen kasvutavoitteita tukeva väestökehitys: Siilinjärvi luo edellytykset seuraavien vuosien muuttovoitolle ja varmistaa siten pidemmälläkin aikavälillä tasapainoisen ikärakenteen ja riittävän verokertymän.

- Kasvu vuosittain 0,7–1 %

5. OSAAVA, HYVINVOIVA JA MOTIVOITUNUT HENKILÖSTÖ

Strategiset tavoitteet

Osaamisen varmistaminen: Siilinjärvi toimii aktiivisesti osaavan henkilöstön saamisen varmistamiseksi ja osaamisen kehittämiseksi.

- Rekrytointia kehitetään ja se perustuu henkilöstösuunnitelmaan
- Oppisopimuskoulutusta hyödynnetään ja harjoittelijaresurssien käyttöä lisätään
- Henkilöstön täydennyskoulutus perustuu osaamiskartoituksiin ja koulutussuunnitelmiin

Motivaation ylläpitäminen: Siilinjärven henkilöstö työskentelee mielekkäissä kykyään vastaavissa tehtävissä

- Johtaminen ja esimiestyö on kannustavaa ja oikeudenmukaista
- Toimiva palautejärjestelmä
- Kannustava palkitseminen ja palkkapolitiikka
- Työkierron ja etenemismahdollisuuksien hyödyntäminen
- Henkilöstön aktiivinen oman työn kehittäminen

Hyvinvoinnin kehittäminen: Siilinjärven henkilöstöpolitiikan tavoitteena on henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen ja kehittäminen

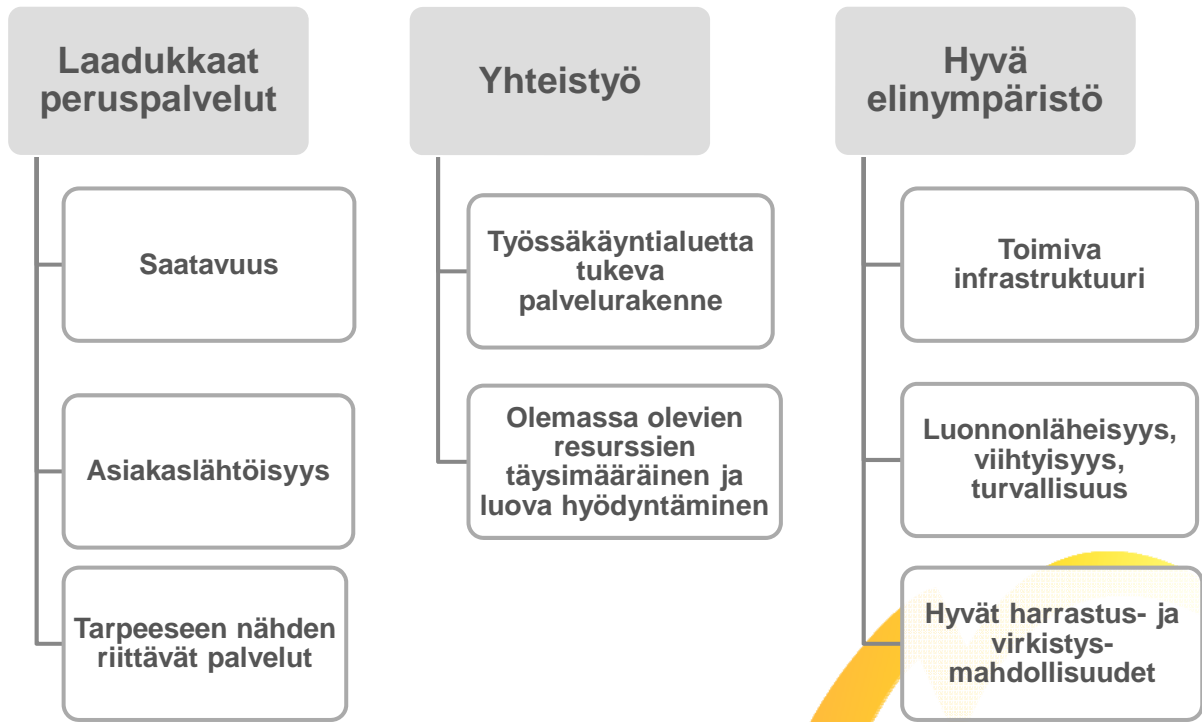
- Tietoisuus henkilöstön työtyytyväisyyden ja työhyvinvoinnin tasosta
- Työyhteisöt toteuttavat yhdessä hyvää työilmapiiriä ja henkilöstön työ- ja toimintakykyä ylläpitäviä toimenpiteitä
- Terveellinen työympäristö, käyttöturvalliset ja ergonomiset työvälineet

SIILINJÄRVI

Toiminta-ajatus

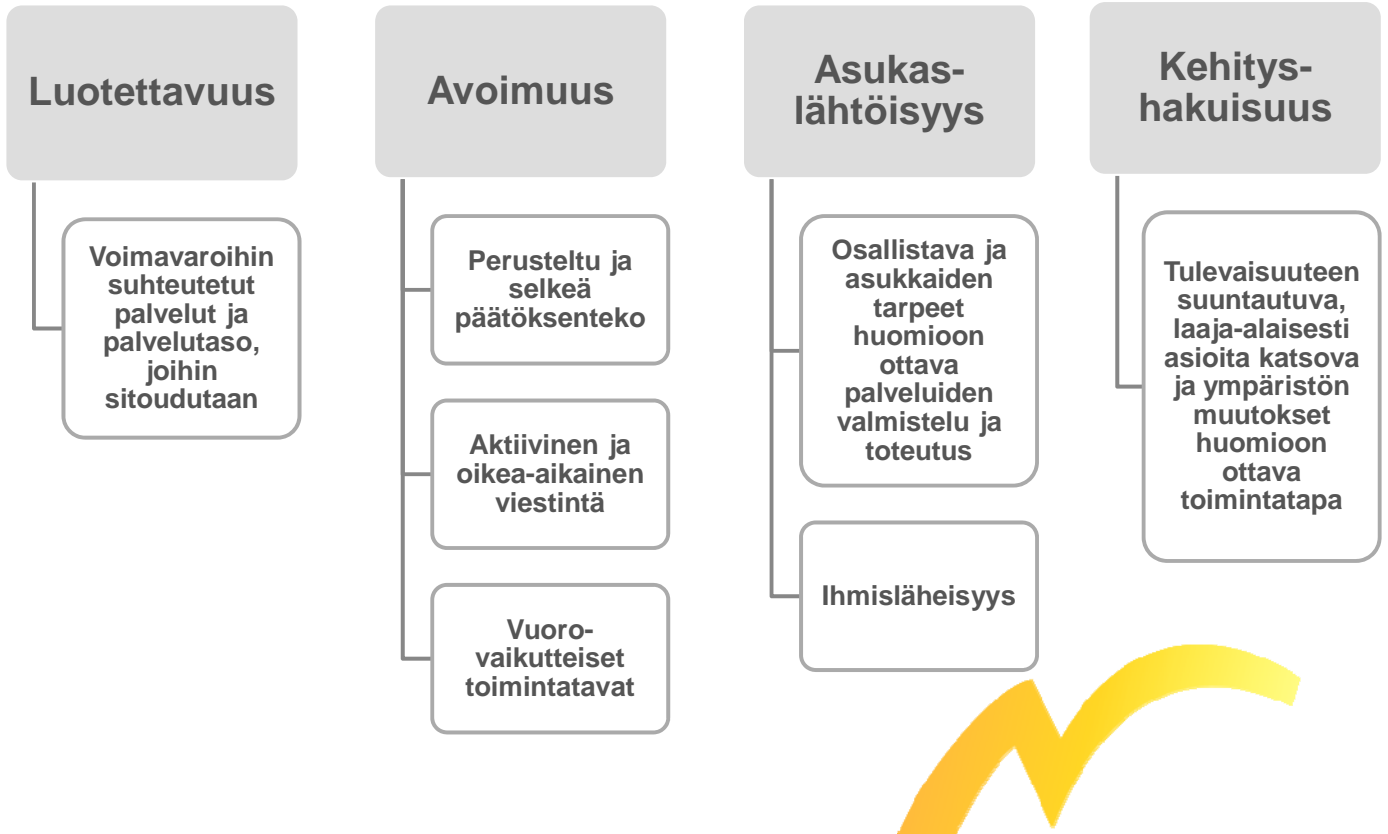
Siilinjärvi luo hyvinvointia asukkaille elämän eri vaiheissa laadukkailla peruspalveluilla ja viihtyisällä elinympäristöllä yhteistyössä yritysten, yhteisöjen ja ympäristökuntien kanssa

SIILINJÄRVI

Arvot

SIILINJÄRVI

Visio 2020

Siilinjärvi – Vahva ja vastuullinen toimija Pohjois-Savossa

Siilinjärvi on kasvava ja elinvoimainen, positiivisen kuntaimagon omaava asuin- ja yritys kunta

Siilinjärven kunta tuntee vastuuta asukkaidensa terveydestä, hyvinvoinnista ja työllisyydestä

Ekologisuus, ympäristöarvot ja turvallisuus ovat läpäisevä periaate kunnassa

Kasvun mitoitus resurssien mukaan

Kuopion menestys luo perustan jokaisen seudun kunnan kehittymiselle. Siilinjärvi osallistuu yhteisen menestyksen rakentamiseen ottamalla vastaan väestöä, luomalla työpaikkoja, osaamista ja kilpailukykyisiä palveluja sekä osallistumalla alueen yhteisiin merkittäviin kehittämishankkeisiin.

Siilinjärvi varautuu asukasluvun ja ikärakenteen muutoksen tuomiin palveluvaatimuksiin

Toimiva, yhteistyökykyinen päätöksenteko

Siilinjärvi sitoutuu yhteistyöhön Kuopion alueen kuntien kanssa ja on aktiivinen toimija

Luontevan yhteistyön kautta myös kuntaliitokset ovat mahdollisia

SIILINJÄRVI

Strategiset tavoitteet

